

К.е.н. Ковалевич Д.А.

Чернівецький торговельно – економічний інститут КНТЕУ, Україна

Кредитні операції банків України

Стан економіки країни значною мірою залежить від функціонування банківської системи, а кредитування банками економічних суб'єктів відіграє важливу роль у розвитку пріоритетних галузей, забезпеченні економічного зростання, формуванні конкурентоспроможності країни на світовому ринку. Кредитування населення є важливою складовою банківської діяльності, впливає на економіку на мікро - та макрорівнях, сприяє формуванню платоспроможного попиту, сприяє розширеному відтворенню робочої сили, як важливого фактора виробництва, підвищенню рівня життя населення.

Банківське кредитування в Україні досліджували такі вчені, О.Д.Василик, В.В.Вітлінський, А.С.Гальчинський, В.М. Гейц, М.Ф. Тимчук, А.С. Філіпенко, В.А.Ющенко та багато інших.

Є багато поглядів вчених на сутність кредиту. Ряд авторів вважають, що «кредит – позика, взята на певний строк у грошовій або товарній формі з умовою повернення та сплати відповідної винагороди (процента)» [1, с. 117]. Науковець С. В. Мочерний вказує, що «кредит – це позичка у грошовій або товарній формі на умовах повернення в певний строк з виплатою відсотка, в процесі руху якої між кредитором і позичальником виникають відносини економічної власності» [2].

Необхідно зазначити, що макроекономічна нестабільність в Україні негативно вплинула на банківське кредитування населення, що привело до зменшення обсягів кредитування та відобразилось на економічних процесах. Все це продемонструвало залежність банківського кредитування населення від зовнішнього середовища, недостатню захищеність від ризиків.

Банківське кредитування населення має значний вплив на зростання інвестицій. Це пояснюється тим, що створення нових і розширення діючих

торговельних та виробничих підприємств, які задовольняють споживчі потреби, відбувається під впливом різних факторів, а саме зростання попиту на їхню продукцію, яке викликане кредитуванням населення. Також банківське кредитування населення збільшує інвестиційні можливості домогосподарств.

Надання кредитів населенню на придбання чи будівництво житла на первинному ринку нерухомості, придбання житла на вторинному ринку нерухомості, придбання нежитлової нерухомості створює умови для розвитку ринку нерухомості. Зростання попиту на житло на первинному ринку сприяє розвитку житлового будівництва, що у свою чергу створює попит на продукцію інших галузей і відповідно забезпечує населення робочими місцями.

В Україні суттєво зросло кредитування населення – приріст кредитів у гривні за рік становив 42%. Найвищі темпи гривневого кредитування населення мали приватні банки, що системно займаються ним понад два роки – приріст становив 64%. За останні роки банки продовжили поступово нарощувати гривневе кредитування. Найбільш активно зростало кредитування населення, передусім завдяки споживчому кредитуванню. Зокрема, високими темпами зростала видача кредитів на придбання транспортних засобів та інші споживчі потреби. Зростанню попиту на кредити з боку домогосподарств, сприяло збільшення доходів населення .

У сучасних умовах розвитку суспільства, українські комерційні банки працюють у складних обставинах. Адже в країні виникло багато суперечливих, кризових і непередбачених процесів, що відбуваються в економіці та політиці. Фінансова криза і криза неплатежів підвищує ризик неповернення позички клієнтом банку. Тому особливо важливого значення набувають методики оцінки якості потенційних клієнтів.

Банківське кредитування населення виступає одним із основних напрямків банківської діяльності, який забезпечує отримання доходів, і тому його розвиток має важливе значення для банку. Підвищення ефективності кредитування населення відіграє значну роль у формуванні результатів діяльності комерційного банку, що своєю чергою позитивно відображається на

стані банківської системи загалом і відповідно впливає на розвиток економіки. Банківське кредитування населення впливає на розвиток окремих галузей економіки, поживлення кон'юнктури ринку. Необхідно зазначити, що кредитування на придбання споживчих товарів сприяє розвитку торгівлі, малого та середнього бізнесу, створює умови до нарощення обсягів реалізації товарів та послуг на внутрішньому ринку.

Збільшення платоспроможного попиту внаслідок банківського кредитування населення обумовлює зростання обсягів пропозиції, яке відбувається або завдяки збільшенню власного виробництва, або за рахунок імпорту, що відповідно стимулює вітчизняних виробників.

Для населення в Україні на ринку банківських кредитів спостерігається помірний рівень концентрації, виявлено, що у банків є умови для розширення клієнтської бази. Для цього їм необхідно формувати власні конкурентні переваги та посилювати конкурентоспроможність.

Одним із напрямів підвищення конкурентоспроможності банку на ринку банківських кредитів для населення є впровадження інноваційних підходів до кредитування, таких як стратегічне партнерство, впровадження принципів соціальної відповідальності та інше. Це дасть змогу краще задовольняти потреби клієнтів в умовах трансформації економіки та впливатиме на формування позитивного іміджу банку, а також суттєво покращить вплив банківського кредитування населення на розвиток економіки.

Література

1. Алексеенко Л. М. Економічний словник: банківська справа, фондовий ринок / Л. М. Алексеенко, В. М. Олексієнко, А. І. Юркевич. – К.: Видавничий будинок «Максимум»; Тернопіль: Економічна думка, 2000. - 392 с.
2. Мочерний С. В. Економічна теорія / С. В. Мочерний, М. В. Довбенко // Економічна теорія: Підручник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 856 с.